Oikeustapauskokoelma

Unionin tuomioistuimen määräys (kahdeksas jaosto) 16.2.2012 – Ferazzoli ym. vastaan Ministero dell'Interno

(yhdistetyt asiat C-164/10–C-176/10)

Työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta — Sijoittautumisvapaus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Onnenpelit — Urheilutapahtumiin liittyvien vetojen kerääminen — Toimilupavaatimus — Unionin oikeuden vastaisesta toimilupien myöntämisestä tehtävät päätelmät — 16 300 lisätoimiluvan myöntäminen — Yhdenvertaisen kohtelun periaate ja avoimuusvelvollisuus — Oikeusvarmuuden periaate — Aikaisempien toimiluvanhaltijoiden suojaaminen — Kansallinen lainsäädäntö — Pakolliset vähimmäisetäisyydet vetojen keräämispisteiden välillä — Hyväksyttävyys — Rajanylittävät toiminnot, jotka ovat rinnastettavissa toimiluvan kohteena oleviin toimintoihin — Kansallisessa lainsäädännössä asetettu kielto — Hyväksyttävyys

1. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Rajoitukset — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai hyväksyntää — Toimilupien tai hyväksymisten epääminen unionin oikeuden vastaisesti — Uusien toimilupien myöntäminen virheen korjaamiseksi — Uusille toimijoille ei voida asettaa velvollisuutta noudattaa sijoittautumispaikkojen välistä vähimmäisetäisyyttä (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 8 kohta ja määräysosan 1 kohta)*

2. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Rajoitukset — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai poliisin myöntämää lupaa — Toimijan poissulkeminen toimilupien myöntämistä koskevasta tarjouskilpailusta unionin oikeuden vastaisesti — Rikosoikeudellisten seuraamusten kohdistaminen edellä mainittuun toimijaan liityksissä oleviin henkilöihin, jotka ovat toimineet ilman poliisin myöntämää lupaa — Seuraamusten määräämistä ei voida hyväksyä, ellei kyseisen toimijan lainvastaista sulkemista aiemman tarjouskilpailun ulkopuolelle ole tosiasiallisesti korjattu (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 9 kohta ja määräysosan 2 kohta)*

3. *Palvelujen tarjoamisen vapaus — Sijoittautumisvapaus — Onnenpelit — Kansallinen lainsäädäntö, jossa rikosoikeudellisten seuraamusten uhalla kielletään vetojen kerääminen ilman toimilupaa tai hyväksyntää — Tarjouskilpailun päätteeksi myönnettävän toimiluvan menettämisen edellytykset — Edellytykset on esitettävä selvästi, täsmällisesti ja yksiselitteisesti sekä yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen mukaisesti (EY 43 ja EY 49 artikla) (ks. 10 kohta ja määräysosan 3 kohta)*

Aihe

Ennakkoratkaisupyyntö – Tribunale Amministrativo Regionale del Lazio – Henkilöiden vapaa liikkuvuus – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Vedonlyöntien kerääminen – Kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan vetoja voivat kerätä ainoastaan sellaiset kansalliset toimijat, joille on myönnetty toimilupa – Uusien toimilupien haltijoiden uusien vetojen keräämispisteiden avaamiseen kohdistetut rajoitukset – Toimiluvan menettäminen julkiseksi katsottavaa pelitoimintaa vastaavan, rajat ylittävän pelitoiminnan harjoittamisen vuoksi – Yhteensopivuus EY 43 ja EY 49 artiklan kanssa

Ratkaisu

1) EY 43 ja EY 49 artiklaa sekä yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja tehokkuusperiaatetta on tulkittava siten, että ne estävät sellaista jäsenvaltiota, joka on unionin oikeutta rikkoen säätänyt, ettei tietylle toimijaryhmälle voida myöntää taloudellisen toiminnan harjoittamiseen tarvittavia toimilupia, ja joka pyrkii korjaamaan kyseisen rikkomisen kilpailuttamalla huomattavan määrän uusia toimilupia, suojaamasta olemassa olevien toimijoiden saavuttamia kaupallisia asemia vahvistamalla muun muassa uusien toimiluvan haltijoiden ja olemassa olevien toimijoiden toimipaikkojen väliset vähimmäisetäisyydet.

2) EY 43 ja EY 49 artiklaa on tulkittava siten, että ne estävät soveltamasta seuraamuksia tarjouskilpailusta unionin oikeutta rikkoen pois suljettuun toimijaan sidoksissa oleviin henkilöihin sen vuoksi, että nämä ovat harjoittaneet järjestynyttä vetojen keräämistoimintaa ilman toimilupaa tai poliisin myöntämää lupaa, sellaisen uuden tarjouskilpailun jälkeenkin, jolla on tarkoitus korjata kyseinen unionin oikeuden rikkominen, jos kyseisellä tarjouskilpailulla ja siihen perustuvalla uusien toimilupien myöntämisellä ei tosiasiassa ole korjattu mainitun toimijan laitonta poissulkemista aikaisemmasta tarjouskilpailusta.

3) EY 43 ja EY 49 artiklasta, yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta, avoimuusvelvollisuudesta ja oikeusvarmuuden periaatteesta seuraa, että pääasioissa kyseessä olevan kaltaisen tarjouskilpailun ehdot ja yksityiskohtaiset säännöt ja etenkin valtion monopolien itsenäisen hallintoelimen ja muihin onnenpeleihin kuin hevoskilpailuihin liittyvän toimiluvan saajan välistä sopimusta koskevan luonnoksen 23 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa ja 3 alakohdassa olevan kaltaiset määräykset tällaisen tarjouskilpailun päätteeksi myönnettyjen toimilupien menettämisestä on esitettävä selvästi, täsmällisesti ja yksiselitteisesti, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkastettava.